

Cestovní příručka pro lovce suvenýrů

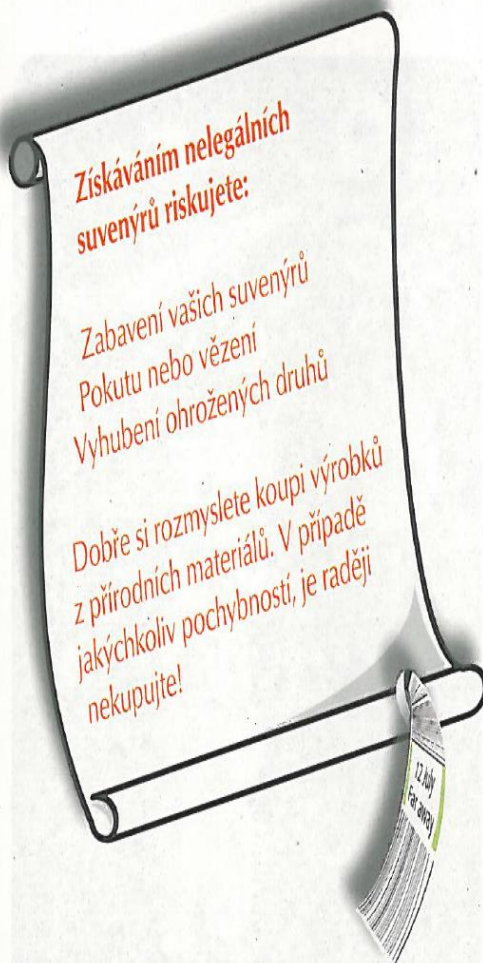
Jedete na dovolenou?

Přejeme vám šťastnou cestu a příjemný pobyt. Dovolte nám však zamyslet se nad vaší zpáteční cestou...

Celníci zkontrolují vaše zavazadla. Vše bude v pořádku, pokud si z dovolené nevezete žádný výrobek z ohrožených druhů.

Hezký suvenýr? Ano, možná. Nad jeho koupi se ale raději zamyslete.

Každým rokem je do České republiky nelegálně dováženo mnoho jedinců chráněných živočichů a rostlin a výrobků z nich (např. kůže, kaviár nebo umělecké předměty). Organizovaný zločin? Ano, občas. Ale často jsou to turisté jako vy, kteří si tyto předměty kupují. Takové jednání však může mít dalekosáhlé následky vedoucí až k vyhubení těchto druhů v přírodě. Pro vás to bude znamenat zabavení suvenýrů, pokutu a dokonce i pobyt ve vězení.

Nakupování suvenýrů

I když je mnoho suvenýrů zakázáno vyvážet neznamená to, že byste se měli vyvarovat nákupu všech upomínkových předmětů v místě vaší dovolené. V mnoha zemích je navíc obchod se suvenýry důležitým zdrojem peněz pro tamější obyvatele. Tak se nezdávejte a kupte si hezký suvenýr, ale předem si raději zjistěte, zda se může vyvážet bez omezení.

Problematické skupiny suvenýrů

- Lastury
- Kůže plazů a hadi naložení v alkoholu
- Koráli
- Šperky z korálů
- Orchideje
- Tradiční čínská medicína
- Krunýře vodních želv
- Kožešiny
- Slonovina
- Kaviár
- Dešťové hole z kaktusů
- Šátky z vlny tibetských antilop čiru

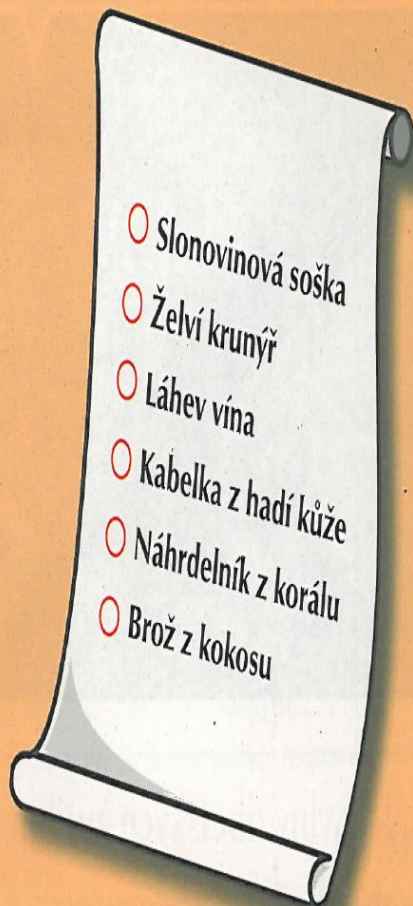
Úmluva CITES

Od 70. let minulého století se populace nosorožců dvourohých zmenšila o 95 %. Hlavní příčinou bylo vybíjení nosorožců pytláky, kteří chtěli získat jejich rohy. Tyto rohy mají na černém trhu vysokou cenu. V dnešní době populace nosorožců dvourohých pomalu narůstá také díky kontrole a regulaci mezinárodního obchodu s ohroženými druhy. Uvedený příklad vysvětluje význam CITES, **Úmluvy o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin**. Tato Úmluva 175-ti států reguluje obchod s ohroženými druhy živočichů a rostlin. Jejím záměrem je ochránit ohrožené druhy před vyhubením vlivem nadměrného obchodu. Mezinárodní obchod (tedy vývoz a dovoz) je zakázán téměř s 900 druhy volně žijících rostlin a živočichů. Pro zhruba 30 000 druhů je potřeba mít speciální povolení pro vývoz i dovoz. Více informací můžete najít na www.nature.cz a www.cites.org.

Co si z dovolené nevozte

V tomto letáku naleznete některé populární suvenýry, se kterými se můžete setkat na dovolené. Jejich nákupem však mnohdy přispějete k vyhubení druhů, ze kterých jsou tyto předměty vyrobeny.

Víte, co byste si z dovolené vozit neměli? Zatrhněte suvenýr, který by ve vašem zavazadle neměl být. Vyhodnocení naleznete na konci této stránky.

Vyhodnocení testu:
S lahvi vína a broží z kokosu nebudete mít problém.
Pozor ale na vyřezávanou slonovinu, želví krunýř,
kabelku z hadí kůže a korálový náhrdelník.

Pomozte chránit ohrožené druhy živočichů a rostlin

Nekupujte suvenýry vyrobené z ohrožených živočichů a rostlin. Nebudete se tak podílet na jejich ohrožení v přírodě. Pro více informací navštivte webové stránky www.nature.cz, www.mzp.cz, www.cizp.cz. Oficiální webové stránky Úmluvy naleznete na adrese www.cites.org.

Pokud se stanete svědky činnosti, která by mohla být spojena s nelegálním obchodem, kontaktujte Českou inspekci životního prostředí (cites@cizp.cz), policii nebo celní správu. Zajímavé články a zprávy o řešených případech týkající se mezinárodního obchodu si můžete přečíst na stránkách organizace TRAFFIC (www.traffic.org).

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

Vydala Agentura ochrany přírody
a krajiny ČR v roce 2009

Nuselská 39, 140 00 Praha 4

OHROŽENÝ DRUH NENÍ SUVENÝR

Pomozte nám chránit ohrožené druhy živočichů a rostlin

Ohrožený druh není suvenýr

Jaké suvenýry z ohrožených druhů vám mohou být nabízeny a kde se s nimi můžete nejčastěji setkat? Následujícím suvenýrům se na svých cestách raději vyhněte.

Dešťové hole

Jedním z nejpoužívanějších suvenýrů z Jižní Ameriky jsou tzv. dešťové hole (vydávající zvuk deště) vyrobené z chráněných kaktusů. Tyto hole můžete vidět na trzích v Peru, Chile a Bolívii. Pro vývoz a dovoz max. tří kusů na osobu není povolení nutné. Při vývozu a dovozu více kusů však budete povolení potřebovat.

• Dešťové hole

Dešťová hůl je vyrobena z odumřelé části kaktusu, která je vydlabána a uvnitř jsou umístěny přepážky do tvaru spirály. Zvuk deště vytvářejí semena či obilky propadající skrz spirálu.

Orchideje

Pokud si chcete dovézt orchideje např. z Mexika či Thajska, raději si dopředu zjistěte podmínky vývozu ve vaší destinaci.

• Orchideje

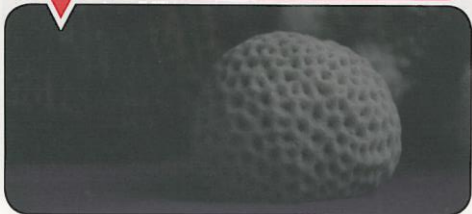
Orchideje se prodávají téměř po celém světě. Většina prodávaných rostlin je vypěstována, výjimečně se však můžete setkat s prodejem rostlin z přírody. Jestliže máte jakékoli pochyby o původu rostliny, raději ji nekupujte. Rezané květy si však můžete dovézt, protože jsou vyřazeny z CITES.

Koráli

Téměř milion mořských druhů živočichů a rostlin potřebuje korálové útesy ke svému přežití. Většina korálů je však dnes ohrožena. Jsou ve velkém množství využívány k výrobě šperků a ozdob. S koráli se můžeme setkat hlavně při australském pobřeží a při pobřeží Indického oceánu a Rudého moře. K dovozu tvrdých schránek korálů zařazených v přílohách CITES potřebujete povolení.

• Koráli

Koráli jsou drobní živočichové vytvářející pevné schránky, které jsou základem korálových útesů. Pokud se část korálu ulomí, živočich zemře a trvá několik let než se část útesu zase obnoví. Zajímavostí je, že korálový útes, tak, jako ho známe, není složen jen z korálů, ale tvoří ho mnoho různých organismů.

Slonovina

V Asii a Africe se nenechte nalákat na šperky a sošky vyřezané z nelegální slonoviny.

• Vyřezávané předměty ze slonoviny

Slonovina je často používána k výrobě šperků, vyřezávaných sošek a rukojetí tradičních japonských pečidel. Napodobeniny předmětů ze slonoviny mohou být také vyrobeny ze zubu hrocha a klů mrože. Pro dovoz všech těchto suvenýrů je nutné povolení.

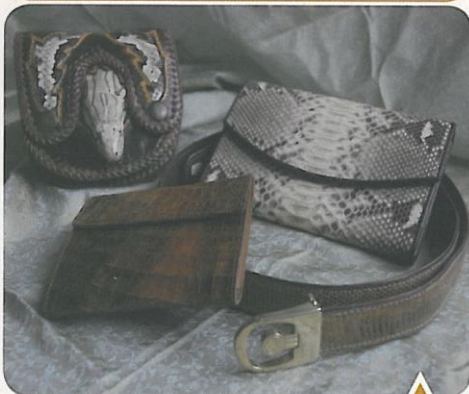

Oděvy a doplňky z kůže šelem

Kožšiny velkých kočkovitých šelem jako jsou tygři, levharti a lvi jsou často získávány pro výrobu oděvů a jiných doplňků. Výsledkem je, že jsou tato zvířata celosvětově ohrožena, především v Asii.

Kůže plazů

Kabelky, boty, peněženky a podobné předměty mohou být vyrobeny z kůže ještěřů, hadů nebo krokodýlů. Vývoz a dovoz mnoha těchto produktů vyžaduje vydání povolení.

• Kabelky z hadí a krokodýlí kůže

Hadí a krokodýlí kůže je často využívána k výrobě módního zboží jako jsou peněženky, kabelky, boty a pásky. Vycpaní malí i velcí krokodýli jsou nabízeni k prodeji stejně jako jejich kůže, maso, čelisti nebo jsou dokonce nabízeni i živí krokodýli.

Krunýře mořských želv

Šperky, hřebínky do vlasů a sluneční brýle jsou často vyráběny také z krunýřů mořských želv. Vývoz a dovoz těchto předmětů je zakázaný. Zákaz platí také pro vycpané želvy, které jsou často ilegálně nabízeny k prodeji na tropických plážích např. v jihovýchodní Asii.

Tradiční čínská medicína (TCM)

Tyto léky mohou obsahovat části těl ohrožených živočichů a rostlin jako je např. tygr a nosorožec. Zvyšující se poptávka po TCM tyto druhy stále více ohrožuje.

Některé lastury

Lastury některých druhů jako např. zéva obrovská a křídlatec velký jsou populárními suvenýry z dovolené u moře. V případě křídlatce velkého mohou být bez povolení dovezeny pouze 3 kusy na osobu. U zévy obrovské mohou být dovezeny také 3 kusy (dohromady do 3 kg) na osobu. Jedním exemplářem zévy se rozumí jedna neporušená lastura nebo dvě k sobě patřící poloviny lastury.

• Křídlatec velký

Obrovské lastury křídlatce velkého se prodávají po celém světě. Velká část těchto lastur se prodává nezpracovaná, někdy jsou však z lastur vyrobeny např. popelníky, lampy, dekorativní předměty aj.

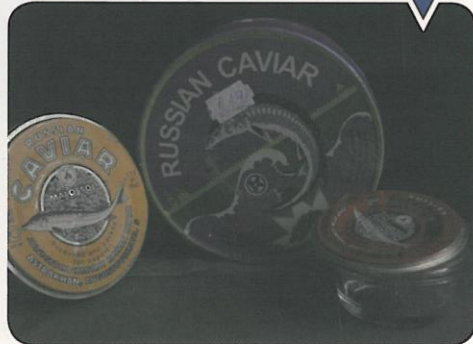

Kaviár

Vývoz a dovoz všech druhů jeseterů a jejich kaviáru je sledován. Můžete přivést maximálně 125 gramů kaviáru pro osobní potřebu bez povolení.

• Kaviár

Kaviár z jeseterovitých ryb je vysoce žádané luxusní zboží, ale nepaměňte, že tyto ryby jsou v Kaspickém moři ohroženy vyhynutím. Nejlepší je kupovat kaviár v obchodech a vždy zkontrolovat, zda je zapečetěn a označen povinným CITES štítkem.

Šála z vlny tibetských antilop

Na výrobu jedné šály „shahtoosh“ (perské slovo znamenající „potěšení králů“) zabijí pytláci tři tibetské antilopy čiru. Tyto šály se prodávají hlavně v Indii. Výrobky z vlny těchto ohrožených antilop nesmí být do EU dováženy.